

Чим відомий музей Шухевича у Львові, який на Новий рік знищили окупанти

[Читати на руськом](#)

Чим відомий музей Шухевича у Львові, який на Новий рік знищили окупанти

У новорічну ніч уламки збитого "шахеда" у Львові впали на музей Романа Шухевича, головного командира Української повстанської армії. Місцева влада повідомила, що збитків завдано на понад 2 мільйони гривень, а сам музей згорів щент.

Втрачені меморіальні речі Шухевича: стіл, крісла, фотель, фортепіано, погруддя Шухевича та скульптура Степана Бандери, повідомляє BBC. Найбільш цінні музейні експонати, а це близько 600 одиниць, ще на початку повномасштабної війни перенесли в безпечне місце, про що сказали працівники музею.

Автор фото, ДСНС

Але головне, що більше немає легендарної будівлі. Найцінніший пам'ятник - це будинок, що зруйнований. Більшість основного фонду забрали з музею на початку війни, і він вцілів. Окремі речі були в музеї, які були габаритні", - розповів "Радіо Свобода" Петро Слободян, заступник директора Львівського історичного музею, відділом якого є музей Шухевича. У цьому будинку на вулиці Білогорща, 76 з 1949 року була конспіративна квартира Романа Шухевича.

Фото, Львівський історичний музей. Так виглядала музейна будівля до атаки "шахедів"

Фото, Уніан. А так виглядає зараз

Радянська влада полювала на лідера українського національного руху. І вже 5 березня 1950 року він планував переїхати звідти. Заарештували зв'язкуву Шухевича Дарію Гусак, а це означало, що загроза все ближче до нього.

Шухевич не встиг - зранку 5 березня люди з Міністерства держбезпеки СРСР оточили цей будинок в Білогорщі, яке на той час ще було селом під Львовом. До операції "Вовк" (так у чекістських документах називали генерал-хорунжого) залучили понад 700 бійців внутрішніх військ. Намагаючись прорватися з оточення, Шухевич вбив радянського майора.

"Після цього його прошили автоматною чергою. Зв'язкува командира Галина Дидик спробувала прийняти отруту, але її врятували й засудили до 25 років таборів", - пише видання "Локальна історія".

У звіті міністру держбезпеки СРСР останній бій Шухевича виглядав так: "Війшовши в будинок, наша група приступила до операції, під час якої Шухевичу запропонували здатися. У відповідь на це Шухевич вчинив збройний спротив, відкрив вогонь з автомата, яким убив майора Ревенка - начальника відділу Управління 2-Н МДБ УРСР - і, попри вжиті заходи щодо захоплення живим, під час перестрілки був убитий".

Але насправді скоріше останню кулю випустив у себе сам Шухевич. Він не хотів потрапити до рук своїх ворогів живим, розповідав його син Юрій Шухевич в інтерв'ю BBC Україна.

"Це було трагічно, страшно, але це практично не найгірший вихід з тієї ситуації", - згадував син, якого невдовзі привезли на опізнання батька.

Ліквідації одного з лідерів націоналістичного підпілля передувала розшукува операція, що тривала майже 6 років.

Фото, Центр досліджень визвольного руху, Львів. Роман Шухевич

У 2001 році на кошти Товариства воїнів УПА у США в будинку в Білогорщі відкрили меморіальний музей Романа Шухевича. Навпроти стоїть його пам'ятник.

Будинок мав два поверхи. На першому було п'ять тематичних зал, присвячених різним темам: роду Шухевичів, боротьба родини за національну ідею, документи та записи генерала-хорунжого, зародження Української повстанської армії.

Другий поверх відтворював побут головного командира УПА під час його життя у підпільному домі.

Важливим історичним об'єктом будинку була кривка, що розташовувалася при вході на горіще. Фактично це перегородка, що відокремлювала горіще від кімнати подвійною дощатою стіною. Зайти до неї можна було зі сходового майданчика через окремий вхід.

Фото, Центр досліджень визвольного руху, Львів. Роман Шухевич разом з Олексіо Гасиною і Галиною Дидик у конспіративному житлі у селі Білогорща. Тут він загинув 5 березня 1950 року

Саме ним скористався Шухевич, коли борючись із емгебістами 5 березня 1950 року. Сходи, які не зазнали змін, відреставрована кривка і житлова кімната були головними меморіальними об'єктами музею.

Під час відновлювальних робіт у дерев'яній стіні, навпроти входу до кривки, знайшли кулю від пістолета "Вальтер".

Чи можливо відновити музей?

Знищення музею стало ударом для українців, які з жалем згадують, як відвідували його декілька років тому.

"Ніколи не прошу, я туди водила всіх своїх гостей з України, як до причастя", - пише у фейсбуці користувачка зі Львова.

Натомість музейники та історики дискутують, чи можна відновити музей.

"Дякувати Богу, завдяки музейникам більшість найцінніших експонатів врятовано", - пише директор музею Івана Франка у Львові Богдан Тихолоз.

Фото, ДСНС. Музей згорів дотла

Фото, Андрій Садовий. Ранок 1 січня 2023 року

"Лунають слухні пропозиції від колег: зісканувати руїни для майбутньої відбудови та музеєфікувати обгорілі деталі. Це теж непроста справа, яка потребує фахового підходу і коштів", - додає він.

"Я хочу передати книги і деякі пресові видання для нового музею", - пропонує Вахтанг Кіпіані, історик, головний редактор "Історичної правди".

Знищення Музею Романа Шухевича у день народження Степана Бандери багато людей вважають спробою "символічного вбивства національної пам'яті", історії та пам'яті України.

"Але я переконаний, що ефект буде зворотний", - пише Богдан Тихолоз.

Мер Львова Андрій Садовий вважає, що "після перемоги" музей відновлять, і він стане масштабнішим.

"Там обов'язково буде частина присвячена нашій сьогоденній боротьбі. Переможній боротьбі за незалежність, частинною якою є Шухевич, Бандера, Коновалець, тисячі і мільйони українців", - переконаний Садовий.

Теги: Новий рік | Новий рік | Війна | Бандера Степан | Шухевич Роман | Львів | Львів | Ракетні удари | Ракетні удари

Аліна Кравченко
Журналіст, оглядач

02 січня 2024 р., 13:53 | Переглядає: 2442 | Коментарі: 5

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus